

Høringssvar til udbuds- og indkøbsstrategi for Roskilde Kommune

Høringssvaret er udarbejdet af medlemmer af Grønt Omstillingsforbund – Roskilde og Roskilde Klimanetværk, og indsendes på vegne af de, der er anført nedenfor.

Gør indkøbspolitikken til et centralt grønt værktøj

Vi synes overordnet at, at der er mange positive takter i udkastet – også når det indledningsvist hedder at *"Kommunen ønsker derfor at bruge egen indkøbs- og udbudskraft til at understøtte og påvirke udviklingen af markedet for grønne varer og ydelser med en mere cirkulær tilgang"*.

Det passer imidlertid ikke sammen med den tekst, der ledsager [høringsudsendelsen](#), hvor det hedder at: *"Formålet med indkøbs- og udbudspolitikken er bl.a. at sikre, at kommunen gennem målrettet styring og koordination kan købe varer og tjenesteydelser på økonomisk fordelagtige betingelser under hensyntagen til leverings- og betalingsbetingelser, miljøforhold, pris, kvalitet, service, garanti, ergonomi, sikkerheds- og administrationsforhold mv."* Her står økonomien først, og alt andet sekundært – og det slører budskabet. Vær grønne først, og brug indkøbspolitikken til omstilling – med skyldig hensyntagen til godt købmandskab. Ikke den anden vej rundt.

Vær ambitiøse – meget mere ambitiøse

Det hedder, at "I Roskilde Kommune gør vi en indsats for at købe grønt ind på de områder, hvor markedet gør det muligt". Det er både for passivt og for lidt – Roskilde kommune kan og skal påvirke markedet og stille krav til kanten af de lovgivningsmæssige rammer, så producenterne får incitamenter til at mindske deres klimaaftryk. Den ambition fremgår også af den efterfølgende tekst – men indkøbspolitikken bør klart og utvetydigt melde ud at Roskilde Kommune vil gå forrest med de forreste. Ved at sætte en klar retning (grønt værktøj) og en klar ambition (frontløber) vil politikken sætte en god strategisk ramme for alle de mange konkrete beslutninger, forvaltningen skal udmønte. Og vi kan som borgere holde kommunen ansvarlig ("accountable") for om den lever op til sine ambitioner, ved at måle indsatsen mod indsatsen i andre kommuner.

Det kan bl.a. ske ved nogle af de tiltag som vi nævner nedenfor.

Stil krav om livscyklusanalyser og mål for tal for klimabelastning

Det er endnu ikke muligt at stille krav til alle leverandører om at oplyse CO2(e) belastningen. Men det kan formentlig gøres selektivt, og der kan f.eks. sættes mål for, hvor stor en del af kommunens indkøb, der, stigende over årene, skal have dokumentation for deres udledning og hvor udledningen er en del af beslutningsparametrene (se mere nedenfor).

Kig på samlede scope 1, 2 og 3 udledninger, ikke på "last mile"-transporten

Det hedder, at "Vi lægger derfor vægt på indkøb af lokalt producerede kvalitetsvarer i det omfang lovgivningen og økonomien giver mulighed herfor. Desuden vil vi stille krav til de transportmidler varerne leveres i, til leveringsfrekvens og til eventuel samkørsel af varer". Så sympatisk det end er at ville købe lokalt giver det ikke klimamæssigt mening at varerne kører ind i bymidten i en el-bil hvis de samlet set belaster mere end en vare, der kommer den sidste kilometer i en diesel-bil – indkøbspolitikken bør holde sig til de standard beregninger af klimabelastning, der anvendes nationalt og internationalt, og eksplicit inkludere scope 1,2 og 3 udledninger.

Sæt progressive mål for den samlede udledning fra kommunens indkøb, og mål og fortæl os hvordan det går

Selvom det er svært at lave meget præcise beregninger, og dermed svært at fastsætte og operationalisere knivskarpe indikatorer, bør indkøbspolitikken definere nogle reduktionsmål for belastningen af kommunens indkøb og angive hvornår målopfyldelsen vil blive løbende vurderet og rapporteret. Det foreliggende udkast er helt uforpligtende i den forstand at der ingen operationelle mål er, og ingen beskrivelse af opfølgning og rapportering. Som det siges, selvom det er problematisk: "What get measured get managed" (med tilføjelsen "what get measured get manipulated"). Målbarhed skal omgås med forsigtighed, men kommunen bør måle sig selv – for at lære af det.

Eksperimenter med intern pris på CO2 – lær af Århus

Århus har reduceret indkøb af oksekød markant ved at arbejde med en intern [pris på CO2](#) som ændrer incitamenterne til indkøb. Roskilde Klima-netværk holdt et oplysningsmøde om det i august 2022 (oplæg fra Aarhus og klima-netværket vedlægges). Roskilde kommune valgte ikke at indføre en intern CO2-pris. Som nævnt finder vi det imidlertid vigtigt, at kommunen bidrager til at gøre CO2-belastningen målbar. Kommunen bør derfor eksplicit nævne i indkøbspolitikken, at kommunen vil medvirke til udvikling og implementering af det tværkommunale digitale værktøj, som i sammenhæng med kommunens indkøbssystem kan danne grundlag for at følge med i udviklingen af CO2-belastningen ved de forskellige indkøbsområder og fordelt på institutioner. Ud over den direkte effekt på selve indkøbsprocessen vil et sådant værktøj kunne bidrage til at følge med i udviklingen og dermed også det løbende arbejde med incitament og dialog med de enkelte enheder. Der er endnu ikke fuld afklaring af pris og implementeringsmodel for et sådant redskab. Men disponering af midler til udvikling og implementering er afgørende for Roskilde Kommunes løbende dokumentation og kvantificering af CO2-udledningen fra indkøb.

Roskilde, 23.3.2023

Høringssvaret er indsendt/underskrevet af: Nils Boesen, Jesper Grarup, Helle Boje, Kathrine Krone, Mie Hein Jørgensen, Søren Nielsen, Gunilla Stine Rasmussen, Lone Langer, Iver Jakobsen, Lis Rosendahl, Tina Werborg, Malene Karup Palne, Bente Østergaard Madsen, Peter Åstrup, Sascha Faxø